

УТВЪРЖДАВАМ!

Директор: .....
Василка Николова

ПРОГРАМА

за

ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

РАЗДЕЛ I.

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Въведение.

Изграждането на училищна програма за равен достъп до образование е подчинено на основните приоритети на правителството в посока на изграждане на образователна среда за:

- разгръщането на потенциала на всяко дете и ученик за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация;
- по-високо качество и по-добър достъп до образование;
- ранна превенция на обучителни затруднения;
- включващо обучение на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП);
- включващо обучение и социално включване на ученици с девиантно поведение;
- разширяване на обхвата на институциите в предучилищното и училищното образование за осъществяване на включващо обучение и надграждане на досегашния положителен опит в тази област.

Националната програма за равен достъп до образование и личностно развитие цели осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното възпитание и подготовка и училищното образование на децата и младежите като предпоставка за равноправно социално включване и пълноценна личностна реализация и участие в развитието на местните общности и страната.

В контекста на националните политики, законът за предучилищното и училищно образование възлага на педагогическия съвет в училище да изготви и приеме училищна програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи /чл. 263, ал.1, т.9/.

2. Нормативна основа на училищната програма.

2.1. Закон за предучилищното и училищно образование.

2.2. Наредба за приобщаващо образование.

2.3. Стандарт за приобщаващото образование.

2.4. Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етнически малцинства.

2.5. Закон за защита от дискриминация.

2.6. Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

Настоящата училищна програма има за цел да защити и правата, и интересите и да предостави равни възможности за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи, както и ефективното прилагане на училищни политики за подобряване качеството на живот на хората с увреждания, недопускане на дискриминация по признак „увреждане“, осигуряване на равни възможности, пълноценно и активно участие във всички области на училищния живот.

ЧПГЧО ”Езиков свят” е институция, която спазва препоръките на Съвета на Европа, отправени към всички организации, да работят активно в областта на интегрирането на хората с увреждания и уязвими групи.

Настоящият документ е изготвен от работна група на ЧПЧОГ ”Езиков свят” гр. София под ръководството на директора. Документът има за цел да подпомогне дейността на учителите за предоставяне на равни възможности и приобщаване на учениците от уязвими групи.

РАЗДЕЛ II.

СЪЩНОСТ НА ПРОГРАМАТА

1. Анализ на училищната среда.

През последните години се създава една пъстра картина ученици от различни националности, различни вероизповедания, различни традиции и културни норми, както и ученици със специални образователни потребности. Това налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите, за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване, за толерантност към другите и понякога - към самите себе си. Срещата с хора различия и съжителството на различните култури често е трудно, но с известни усилия то би могло да бъде особено обогатяващо и ползотворно.

В училището се предприемат политики в областта на:

- интеркултурното образование,
- умението за общуване с представители на различни култури,
- съзнателно изграждане на толерантност;

Особено важно се оказва обучението на учителите, които са решаващ фактор при възпитанието на подрастващото поколение. Създават се условия за достъпна качествена грижа за децата в училищна възраст, така че техните родители да могат да търсят възможности за образование или професионална реализация. При децата в училищна възраст се обръща особено внимание на семейството като част от образователния процес.

Често се прави паралел между интеркултурното образование и образованието на деца със специални образователни нужди: и в двата случая потенциалните ползи за обществото от преодоляване на пречките пред приобщаването на различните са огромни, а в същото време потенциалните рискове от игнорирането или дискриминирането биха могли да бъдат още по-сериозни.

Ключова е ролята на образованието за изграждането на една по-висока култура на толерантност и приобщаване: ранното образование, достъпно за всички, независимо от социално-икономическия им статус и интелектуалните им умения и възможности.

Обхващането на всяко дете с увреждане в училищна възраст в образователната система и изграждането на съответната подкрепяща среда за него е основна дейност за достъп до качествено образование.

2. Водещи принципи при реализацията на програмата.

2.1. Равен достъп и приобщаване на всяко дете.

2.2. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация.

2.3. Съхраняване на етнокултурното многообразие.

2.4. Продължаване на създаването на подкрепяща среда за обучението и възпитанието на децата със специални образователни потребности:

2.4.1. Достъпна архитектурна среда.

2.4.2. Екипи от специалисти, в зависимост от потребностите на децата.

2.4.3. Диагностична и консултативна дейност.

2.4.4. Индивидуални образователни програми.

2.4. Продължава прилагането на политиката за включващо обучение на децата със специални образователни потребности чрез:

2.4.1. Единна методика за комплексно педагогическо оценяване и препоръки за децата със специални образователни потребности.

2.4.2. Изградени положителни нагласи към включващо обучение в различните общности - учители, ученици, деца и родители.

3. Цели на програмата.

3.1. **Основна цел:** Създаване на подкрепяща среда за учениците в ЧПГЧО „Езиков свят”. Осигуряване на равен достъп до качествено образование и развитие на потенциала на всеки ученик, с цел неговата личностна, професионална и гражданска реализация в обществото. Постигането на тази цел изисква определяне на уязвимите групи ученици и прилагане на разнообразни мерки, съобразени със спецификата на всяка от тях. На учениците от ЧПГЧО „Езиков свят” се предоставя обща и при необходимост – допълнителна подкрепа за личностно развитие. Подкрепата за личностно развитие се предоставя в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик.

3.2. Подцели:

3.2.1. Пълноценна социализация на ученици със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.

3.2.2. Гарантиране на равен достъп до качествено образование за децата и учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.

3.2.3. Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.

3.2.4. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства.

РАЗДЕЛ III.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

1. Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на децата и учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.

2. Специализирана работа с родителите за по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес.

3. Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и децата с увреждания.

4. Осигуряване при необходимост на допълнително обучение по български език за ученици.

5. Осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда, включително за преподаване на български език на деца, за които той не е майчин език.

6. Осъществяване на извънкласна работа, занимания по интереси и на организиран отход и спорт в мултикултурна образователна среда, съчетана с традициите на отделните етнически групи.

7. Допълнителна работа с ученици със специални образователни потребности и ученици от етническите малцинства, застрашени от отпадане и/или преждевременно напускане на училище.

8. Създаване на условия за развитие на талантливите деца с увреждания чрез насърчаване на техните творческите изяви, както и стимулиране на училищата по изкуствата и творческите съюзи на художници, музиканти, артисти, на музеи, галерии и културни институции да осъществяват програми с участието на деца с увреждания.

Контролът върху изпълнението на програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи се възлага на изградена комисия в състав:

Председател: Радост Петкова – заместник-директор УД;

Членове: Сергей Генов – психолог;

Ваня Костова - логопед

Класни ръководители

РАЗДЕЛ IV.

ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка и в корелация с разработените нормативни актове и програми за подкрепа на личностното развитие.

1. Обща подкрепа:

За организиране на подкрепата на личностното развитие в ЧПГЧО „Езиков свят“ за координатор е определена Радост Петкова – зам.-директор УД, която изпълнява функциите си съобразно Наредба за приобщаващо образование.

Общата подкрепа се осъществява от екип, ръководен от координатора. Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всеки ученик и включва различна екипна работа и осигуряване или насочване към различни занимания.

Кариерното ориентиране, моралните и материални поощрения също са част от общата подкрепа на учениците.

2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определен ученик. Оценката се извършва от

специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на ученика. При нужда се изисква оценка от Регионален център за подкрепа на приобщаващо образование.

А. Учениците са от следните уязвими групи:

- * Ученици със специални образователни потребности – в началото на учебната година.
- * Ученици с хронични заболявания.
- * Ученици, които срещат определени затруднения при овладяване на учебния материал в определения обем и/или при адаптацията към учебната среда.
- * Ученици в риск.

Б. Допълнителната подкрепа включва:

- * Работа с ученик по конкретен случай;
- * Специализирани средства;
- * Ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за подкрепа за всеки конкретен ученик. Родителите задължително се включват в плана като активни участници в определените дейности.

РАЗДЕЛ V.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

Дейности	Срок	Отговорник	Индикатори
Определяне на координатор за организиране и координиране на процеса на осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностното развитие	15.09.2022	Директор	Заповед за определяне на координатор

Сформиране на екипи за допълнителна подкрепа	Постоянен	Координатор	
Осъществяване на конкретна обща и допълнителна подкрепа, проследяване на напредъка, корекции в плана при необходимост	На 3 месеца	Екип за подкрепа на личностното развитие	Изготвени индивидуални планове за подкрепа
Награждаване на ученици	постоянен	Директор	Брой наградени ученици
Кариерно ориентиране и консултиране	постоянен	Педагогически съветник	
Психологическа подкрепа и консултации	постоянен	Педагогически съветник Ресурсен учител	
Партньорство с родителите за справяне с проблемно поведение на ученици	При необходимост	Класен ръководител психолог	
Обучение на педагогически специалисти във връзка с дейности по реализиране на обща и допълнителна подкрепа	През цялата година	Директор, координатор	

Планираните дейности в програмата, предвидени за подкрепа на личностното развитие на учениците със СОП и/или хронични заболявания, се конкретизират детайлно в план на комисии за обща и индивидуална подкрепа.

Програмата е създаден на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приета от Педагогическия съвет на проведено заседание на дата 07.09.2022 г. с Протокол № 14 и е утвърдена със заповед на директора № 829-110/07.09.2022 г.

Организиране на групи за работа с ресурсен учител и психолог	10.2022 г.	Координатор	Сформиране групи
Дейности на учители за активизиране интереса към четене, търсене и ползване на информация от различни източници	Постоянен	Учители	
Стимулиране на ученици за участие в състезания, конкурси, олимпиади и други	Постоянен	Учители, класни ръководители	Брой ученици включени в дейността
Включване на ученици в творчески, възпитателни спортни и спортно-туристически дейности	Постоянен	Класни ръководители, учители	Брой ученици включени в дейността
Обсъждане на казуси, свързани с превенция на насилието и тормоза, зачитане на човешките права, толерантността	Постоянен	Класни ръководители, учители	
Провеждане на обучения и тренинги, свързани с превенция на тормоза, за развитие на толерантност във взаимоотношенията	Постоянен	Учител по философия, Външен лектор	Брой ученици и учители включени в дейността
Обсъждане на необходимост от обща подкрепа при подаване на информация за ученик	До 14 дни от получаване на информацията	Класен ръководител, координиращ екип	
Оценка на потребностите от допълнителна подкрепа на ученици с хронични заболявания, ученици със СОП, ученици с изявени дарби.	Постоянен	Класен ръководител, сформиран екип	Сформирани екипи за подкрепа;